

2022-05-19
N2022/01229

Näringsdepartementet

Havs- och vattenmyndigheten
Box 11930
404 39 Göteborg

Uppdrag att inrätta ett övervakningsprogram för bifångst av tumlare

Regeringens beslut

Regeringen ger Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att

- utforma och inrätta ett övervakningsprogram för övervakning av oavsiktlig fångst och oavsiktligt dödande av marina däggdjur (tumlare) i Egentliga Östersjön och i Bälthavsområdet. Programmet ska bygga på de slutsatser som redovisades i anledning av regeringsuppdraget om att analysera hur åtgärder mot bifångster av tumlare kan förbättras (N2021/00169). Havs- och vattenmyndigheten ska vid utformningen av övervakningsprogrammet dels beakta den datainsamling som redan sker med stöd av EU:s datainsamlingsförordning (Europaparlamentets och rådets förordning [EU] 2017/1004 om upprättande av en unionsram för insamling, förvaltning och användning av data inom fiskerisektorn och till stöd för vetenskaplig rådgivning rörande den gemensamma fiskeripolitiken) och så långt det är möjligt samordna övervakningsprogrammet med denna, dels beakta arbetet med uppdraget att genomföra försök med kamerabevakning av fiskefartyg enligt myndighetens regleringsbrev för 2021 så att system och rutiner för upphandling av utrustning, hantering av filmer, behandling av personuppgifter m.m. kan samordnas så långt som det är möjligt samt beakta gällande dataskyddsreglering,
- påbörja tillämpningen av det kompletterande övervakningsprogrammet under andra halvåret 2022.

Havs- och vattenmyndigheten ska i en delrapport senast den 1 september 2022 beskriva utformningen av övervakningsprogrammet, såsom valda

övervakningsmetoder och vilka områden och typer av fisken som omfattas. I denna redovisning ska även ingå en kostnadsanalys för övervakningen samt en redogörelse för hur samordningen sker med det arbete som redan utförs inom ramen för datainsamlingsförordningen.

Vidare ska Havs- och vattenmyndigheten i en slutredovisning senast den 25 april 2023 beskriva hur övervakningsprogrammet har fungerat dithills, eventuella svårigheter med att samordna övervakningen med den övervakning som utförs inom ramen för datainsamlingsförordningen, samt redovisa eventuella metoder som används för att främja frivillig användning av kameror.

Bakgrund

Enligt artikel 12.4 i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet) ska medlemsstaterna införa ett system för övervakning av oavsiktlig fångst och oavsiktligt dödande av de djurarter, däribland tumlare, som finns förtecknade i bilaga 4 a till art- och habitatdirektivet.

Kommissionen gjorde i en formell underrättelse, som inkom den 3 juli 2020, gällande bl.a. att Sverige inte har inrättat och effektivt genomfört ett system för övervakning av oavsiktlig fångst och oavsiktligt dödande av marina däggdjur (tumlare) i Egentliga Östersjön och i Bälthavsområdet.

Kommissionen anförde vidare att Sverige, enligt den information som kommissionen har tillgång till, har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 12.4 i art- och habitatdirektivet genom att inte införliva bestämmelsen i svensk lagstiftning på ett korrekt sätt.

Regeringen instämde i svaret på den formella underrättelsen den 2 oktober 2020 i att de svenska övervakningsinsatserna i Bälthavsområdet behöver förbättras och att övervakning i Egentliga Östersjön inte äger rum för närvarande, men att erfarenheterna från forskning i Öresund och Kattegatt ska kunna användas för att utveckla en ny riskbaserad metod för övervakning av oavsiktlig fångst och oavsiktligt dödande av tumlare i Egentliga Östersjön och Bälthavet. Regeringen angav vidare att den avsåg att omedelbart påbörja ett arbete för att se över de bestämmelser som genomför artikel 12.4 i art- och habitatdirektivet när det gäller krav på övervakningssystem.

Regeringen uppdrog den 21 januari 2021 åt Havs- och vattenmyndigheten att bl.a. analysera hur de svenska övervakningsinsatserna till sjöss i de marina områden där Sverige har jurisdiktion i Östersjön (Egentliga Östersjön) och i de marina vattnen i västra Östersjön, Bälthavet och Kattegatt (Bälthavsområdet) beträffande bifångster av tumlare kan förbättras (N2021/00169).

Regeringen uppdrog den 8 juli 2021 åt Havs- och vattenmyndigheten att föreslå hur genomförandet i svensk rätt av artikel 12.4 i art- och habitatdirektivet kan förbättras när det gäller kravet på att införa ett system för övervakning av oavsiktlig fångst och oavsiktligt dödande av de djurarter som anges i bilaga 4 a till direktivet vid fiske (N2021/02083).

Närmare beskrivning av uppdraget

I dag sker regelbunden datainsamling av bifångster vid fiske med stöd av EU:s datainsamlingsförordning, Kommissionens delegerade beslut (EU) 2021/1167 av den 27 april 2021 om upprättande av det fleråriga unionsprogrammet för insamling och förvaltning av biologiska, miljörelaterade, tekniska och socioekonomiska data inom sektorerna för fiske och vattenbruk från och med 2022 och kommissionens genomförandebeslut (EU) 2021/1168 av den 27 april 2021 om fastställande av en förteckning över obligatoriska forskningsstudier till havs och tröskelvärden som en del av det fleråriga unionsprogrammet för insamling och förvaltning av data inom sektorerna för fiske och vattenbruk från och med 2022.

I redovisningen av det nämnda uppdraget den 21 januari 2021 (N2021/00169) konstaterar Havs- och vattenmyndigheten att den regelbundna övervakning som i dag sker enligt den nämnda förordningen bör kompletteras med annan övervakning. I redovisningen föreslås att övervakningen ska bygga på en riskanalys utifrån fiskemetod och förekomst av tumlare och att övervakningen ska utformas så att största möjliga sannolikhet att registrera eventuella bifångster nås med en proportionerlig arbetsinsats och kostnad. I avvaktan på ett förbättrat genomförande av art- och habitatdirektivet i svensk rätt (jfr regeringsuppdraget den 8 juli 2021, [N2021/02083]) behöver övervakningen utföras av ombordvarande observatörer och, där det är möjligt, genom kamerabevakning på frivillig basis. Den kompletterande övervakningen med ombordvarande observatörer

och frivillig kamerabevakning beräknas av myndigheten kunna påbörjas under andra halvåret 2022.

På regeringens vägnar

Anna-Caren Säterberg

Hedvig Landahl

Kopia till

Statsrådsberedningen/EU

Finansdepartementet/BA

Miljödepartementet/NM och R